

Sygn. akt III AUa 1386/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Joanna Kozak	

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017 r. w Lublinie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji W. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 26 października 2016 r. sygn. akt VIII U 798/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od W. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Krystyna Smaga Małgorzata Rokicka-Radoniewicz

III AUa 1386/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 25 marca 2015 r. odmówił wnioskodawcy W. S. przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, ze względu na niespełnienie przez niego ustawowych wymogów do uzyskania prawa do tego świadczenia, zawartych w art.2 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych. Wnioskodawca, w ocenie organu rentowego, na dzień rozwiązania stosunku pracy udowodnił 35-letni okres składkowy i nieskładkowy, jednak do dnia rozwiązania stosunku pracy nie ukończył 60 lat

życia. Ponadto stosunek pracy nie został rozwiązany w przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie złożył wnioskodawca W. S., podnosząc że organ rentowy niezasadnie uznał, że stosunek pracy w (...) spółka z o.o. nie został rozwiązany w przyczyn dotyczących zakładu pracy. Ponadto zarzucił organowi rentowemu zbadanie tylko jednego z wariantów określonych w art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Podniósł, że niezasadnie organ rentowy nie zaliczył mu okresów nieskładkowych oraz okresu po rozwiązaniu stosunku pracy, tj. od 31 lipca 2014 r. do dnia złożenia wniosku czyli do 10 lutego 2015 r. Podał, że jego staż pracy został błędnie obliczony, gdyż przekracza on 40 lat okresów składkowych i nieskładkowych, spełnia więc wymogi z art. 2 ust 1 pkt 5 cyt. ustawy. Organ rentowy zlekceważył prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Chełmie IV Wydziału Pracy z dnia 7 lipca 2009r. w sprawie sprostowania świadectwa pracy, który ustala okres zatrudnienia do 31 stycznia 2009 r. Ponadto organ rentowy pominął inne równoległe okresy zatrudnienia wnioskodawcy w innych firmach.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 26 października 2016 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że W. S., urodzony dnia (...), w dniu 10 lutego 2015 r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. Okolicznością sporną było ostatecznie to czy wnioskodawca spełnia przesłanki do nabycia świadczenia przedemerytalnego przewidziane w art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, albowiem nie spełnia on przesłanek z art.2 ust.1 pkt 2 tej ustawy, z uwagi na bezsporny w sprawie fakt, iż w dacie rozwiązania stosunku pracy nie ukończył 60 lat życia. W związku z faktem, że organ rentowy do okresów składkowych i nieskładkowych zaliczył mu łącznie jedynie 35 lat, 5 miesięcy i 21 dni, wnioskodawca wniósł ostatecznie o doliczenie mu dodatkowo następujących okresów (celem uzyskania wymaganych w art. 2 ust.1 pkt 5 cyt. ustawy 40 lat okresów uprawniających do emerytury): - od 5.08.2004 r. do 31.08.2008 r. w Spółdzielni Pracy, (...) w C., na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 7.07.2009 r., w szczególności zaliczenia mu tego okresu jako okresu nieskładkowego pozostawania w gotowości do świadczenia pracy ;

- okresów prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej - 6.03.1989 r.-10.06.1990 r., 1 do 31.07.1990 r. (urlop bezpłatny podczas zatrudnienia u E. F.), 1.05 -30.06.1991 r., 1.04. - 30.09.1999 r. (urlop bezpłatny podczas zatrudnienia w Spółdzielni Pracy, (...) w C.).

Przedmiotem rozpoznania była okoliczność czy do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy można doliczyć powyższe okresy oraz czy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia.

Organ rentowy zaliczył mu do okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających następujące okresy :

-21.09.1970 r.-30.09.1974 r.-praca w gospodarstwie rolnym rodziców;

- 1.10.1974 r.-28.02.1979 r.-okres studiów wyższych;

-11.03.1979 r.-1.05.1979 r.-praca w gospodarstwie rolnym rodziców;

-2.05.1979 r.-31.05.1982 r.-okres zatrudnienia w Biurze (...);

-1.06.1982 r.-30.04.1984 r. - okres zatrudnienia w Spółdzielni (...);

-2.05.1984 r.-31.12.1988 r.- okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy, (...) w C.;

-1.02.1990 r.-31.05.1990 r. – okres prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej;

-11.06.1990 r.-30.06.1990 r. i 1.08.1990 r.-30.04.1991 r.-okres zatrudnienia u E. F. „Wyrób i sprzedaż abażurów”;

-1.07.1991r.-31.03.1999 r. oraz 1.10.1999 r.-31.07.2004 r.- okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy, (...) w C.;

-15.11.2007 r.-30.09.2008 r.-okres zatrudnienia w (...);

-1.10.2008 r.-21.03.2010 r.-okres zatrudnienia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w C.;

-15.07.2012 r.-30.11.2012 r., od 14.05.2013 r.-30.11.2013 r. oraz od 15.01.2014 r.-31.07.2014 r.-okresy zatrudnienia w (...) spółce z o.o.

Wnioskodawca miał zarejestrowaną działalność gospodarczą od 6.03.1989 r. do 31.05.1995 r., ale podlegał ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu jedynie w okresie 1.02.1990 r.-31.05.1991 r. Od 11.06.1991r. podjął zatrudnienie u E. F. prowadzącej działalność jako „Wyrób i sprzedaż abażurów” i pracował tam do 30.04.1991 r., z tym, że w okresie od 1 do 31.07.1990 r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

W okresie od 1.07.1991r. do 31.01.2009 r. był zatrudniony w Spółdzielni Pracy, (...) w C., w wymiarze 1/2 etatu. W okresie od 1.04. do 30.09.1999 r korzystał w urlopu bezpłatnego, na swój wniosek, natomiast w okresie od 5.08.2004 r. do końca formalnego zatrudnienia tj. do 31.01.2009 r., wnioskodawca nie świadczył pracy, a zakład pracy za ten okres nie płacił mu wynagrodzenia ani nie odprowadzał składek na ubezpieczenia społeczne. W tej Spółdzielni był też zatrudniony w poprzednim okresie, tj. od 2.05.1984 r.-31.12.1988 r. Wnioskodawca nie przychodził do pracy w Spółdzielni Pracy, (...) w C. od października 2004 r. Przyczyną był fakt, że spółdzielnia, począwszy od 2000 r. miała coraz mniej zleceń, zaś w październiku 2004 r. została rozwiązana umowa o dostawę energii elektrycznej do wynajmowanego przez Spółdzielnię budynku i od tej pory wnioskodawca nie pojawiał się już w spółdzielni. Nie pobierał jednak wynagrodzenia za pracę już od 1.08.2004 r. i za późniejszy okres aż do stycznia 2009 r. Nie dochodził wynagrodzenia za pracę z tego tytułu za powyższy okres. Po 20.10.2004 r. przeniósł z budynku Spółdzielni swoją deskę kreślarską do domu. Zakład pracy za powyższy okres wystawił mu w dniu 28.02.2009 r. świadectwo pracy, w którym wskazał, że wnioskodawca był zatrudniony od 1.07.1991 r. do 31.08.2008 r. w wymiarze 1/2 etatu, na stanowisku starszego projektanta. zaś w okresie od dnia 5.08.2004 r. do 31.08.2008 r. nie świadczył pracy, nie stawiał się do pracy, kilkakrotne wezwania pisemne pozostawały bez odpowiedzi. Wnioskodawca w dniu 29.05.2009 r. złożył pozew o sprostowanie świadectwa pracy z dnia 28.02.2009 r. poprzez wskazanie, że był on zatrudniony w tej spółdzielni do dnia 31.01.2009 r. Wyrokiem zaocznym z dnia 7.07.2009 r. Sąd Rejonowy w Chełmie sprostował świadectwo pracy zgodnie z treścią pozwu, ustalając jako datę końcową trwania stosunku pracy dzień 31.01.2009 r. Ponadto równocześnie był on zatrudniony, od 15.11.2007 r. do 30.09.2008 r., w (...).

Wnioskodawca był zatrudniony w (...) spółce z o.o. w C., na podstawie umowy o pracę z dnia 15 stycznia 2014 r., na stanowisku głównego architekta. Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 31 lipca 2014 r. z przyczyn dotyczących zakładu pracy – z powodu likwidacji jego stanowiska pracy, co było spowodowane brakiem zamówień na usługi projektowe. Nikt nie został zatrudniony na jego miejsce. W tym zakładzie pracy był także zatrudniony wcześniej, na podstawie umów o pracę, w następujących okresach: 15.07.2012 r.-31.11.2012 r., 14.05.2013 r.-31.07.2013 r.

Odnośnie okresów prowadzenia przez W. S. pozarolniczej działalności gospodarczej, udowodniony okres opłacania przez niego składek, a tym samym okres ubezpieczenia z tego tytułu, to okres od 01.02.1990r.-31.05.1990r. Pozostałe wnioskowane jako okresy prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej a tym samym okresy ubezpieczenia - 6.03.1989 r.-10.06.1990 r., 1 - 31.07.1990r. 1.05. - 30.06.1991 r., 1.04.- 30.09.1999r, nie zostały udowodnione. Nie został też udowodniony pierwotnie wnioskowany okres prowadzenia działalności gospodarczej, tj. od 1.06.1990 r. do 31.05.1995 r. następnie zmodyfikowany przez wnioskodawcę, zwłaszcza że sam przyznał, że nie pamięta czy opłacał wówczas składki na ubezpieczenie. Wnioskodawca, co sam przyznał, nie ma dowodów na uiszczenie w żadnym z wnioskowanych okresów składek na ubezpieczenie społeczne, nie pamiętał, czy je w ogóle opłacał ani nie wykazał, aby wówczas rzeczywiście prowadził wówczas pozarolniczą działalność gospodarczą.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. G. odnośnie okresów jego współpracy z wnioskodawcą w ramach prowadzonej przez wnioskodawcę i świadka działalności gospodarczej. Są one sprzeczne z ustaleniami poczynionymi w sprawie, w tym z zeznaniami wnioskodawcy. Świadek bowiem stwierdził że obaj współpracowali w ramach działalności gospodarczej w latach

1989-1994 lub 1995, nie podając konkretnych okresów tej współpracy. Tymczasem wnioskodawca nie twierdził, aby w takim okresie taką działalność prowadził, zwłaszcza, że w latach 1991-1995r. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w C.. Natomiast w okresie od czerwca 1990r. do kwietnia 1991r. był zatrudniony u E. F.. Natomiast wykazał prowadzenie tej działalności jedynie w okresie 1.02.1990r.-31.05.1990r.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. K., córki wnioskodawcy, że odwiedzała ojca w pracy w Spółdzielni Pracy, (...) w C. jeszcze w latach 2005, 2006 i później. Są one sprzeczne z dowodami zebranymi w sprawie, a w szczególności z zeznaniami wnioskodawcy, który „sprostował” zeznania córki podając, że już od października 2004r. nie przychodził do budynku spółdzielni, zabrał swoją deskę kreślarską, podając, że córce pomyliły się daty. Z tych samych względów nie są wiarygodne zeznania świadka H. B., iż wnioskodawca pracował w tej spółdzielni jeszcze po 2005 roku.

Sąd nie dał więc również wiary pierwotnym twierdzeniom wnioskodawcy, że w okresie 2004-2008 świadczył pracę na rzecz Spółdzielni Pracy, (...) w C., że przychodził wtedy do pracy i nie miał żadnych zleceń, że podpisywał listę obecności, że stawał się do pracy do listopada 2007r., tj. do chwili podjęcia zatrudnienia w innej firmie. Są one w tym zakresie całkowicie sprzeczne z jego późniejszymi zeznaniami, zmienił je całkowicie i podał parokrotnie, że fakt zaprzestania przychodzenia do pracy do Spółdzielni miał miejsce już od października 2004r., że wówczas odłączono prąd w budynku zajmowanym przez spółdzielnię. Te późniejsze zeznania są wiarygodne, jako zgodne z treścią zeznań świadka A. B., która zeznała, że wnioskodawca pracował w tej Spółdzielni do 2004 roku, a potem budynek opustoszał. Sąd uznał za wiarygodne zeznania tego świadka, jako logiczne i zbieżne z późniejszymi zeznaniami wnioskodawcy w tym zakresie, zwłaszcza, że jest on osobą zaprzyjaźnioną z wnioskodawcą, więc nie miał interesu w zeznawaniu na jego niekorzyść. Nie są wiarygodne zeznania wnioskodawcy, że w okresie 2004-2009 pozostawał w gotowości do pracy. Nie wykazał, aby taką gotowość przejawiał, nie otrzymywał za ten okres wynagrodzenia i nie dochodził go od pracodawcy. Ponadto jego zeznania dotyczące tego co robił w powyższym okresie są niekonsekwentne, zmieniane były w toku postępowania. Również okresy rzekomej działalności gospodarczej podawane są niekonsekwentnie.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z treścią art. 2 ust.1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004r. Nr 120, poz. 1252) świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie, która:

1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych", i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 2 ust. 2 cyt. ustawy za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Stosownie do treści art.6 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia, opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. W pkt 14 art. 6 wskazano zaś na okresy pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego: objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki.

Wnioskodawca domagał się doliczenia mu okresu od 01.08.2004r.-31.01.2009r. jako okresu nieskładkowego, twierdząc, że pozostawał wówczas w gotowości do pracy. Przepis art. 7 cyt. wyżej ustawy wymienia zaś okresy nieskładkowe, do których nie zalicza się ani urlopu bezpłatnego ani też okresu usprawiedliwionej nieobecności w pracy, za który nie otrzymał wynagrodzenia ani zakład pracy nie uiścił składki na ubezpieczenie społeczne. Nie ma w nim też mowy o gotowości do pracy jako o okresie nieskładkowym. Ponadto wnioskodawca nie wykazał, aby taką gotowość przejawiał - nie domagał się od pracodawcy dopuszczenia do pracy, nie dochodził wynagrodzenia za pracę, nie przychodził do budynku spółdzielni od października 2004 r., przeniósł swoją deskę kreślarską do domu. Nie jest też sporny fakt, że za ten okres od 1.08.2004 r. zakład pracy nie odprowadzał za niego składek na ubezpieczenie społeczne, tym samym nie może on być uznany za okres składkowy w rozumieniu cyt. ustawy.

Wnioskodawca nie udowodnił również, że podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, w okresach wnioskowanych w toku postępowania, zaś jedyny okres udowodniony, za który uiścił składki, został przez organ rentowy uwzględniony przy ustalaniu uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

Skarżący nie wykazał, że do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy posiadał łączny okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 40 lat, o którym mowa w art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych. Nie spełnia też wymogów do nabycia tego świadczenia, wymienionych w art. 2 pkt 2-6 tej ustawy, zwłaszcza w art.2 ust.1 pkt 2 albowiem nie ukończył 60 lat do dnia rozwiązania stosunku pracy. Spełnił jedynie wymóg z art. 2 ust.1 pkt 5 tej ustawy w postaci rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia. Zgodnie bowiem z treścią art.2 ust. 29 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy pojęcie „przyczyny dotyczące zakładu pracy” - oznacza m.in. rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami kodeksu pracy, w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników. W niniejszej sprawie ustalono, że stosunek pracy wnioskodawcy został rozwiązany w dniu 31.07.2014 r. właśnie z takiej przyczyny.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca W. S. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie przepisów postępowania art.233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału i dowolną jego ocenę, wyrażający się w nieuwzględnieniu przy liczeniu okresu stażu okres prowadzenia działalności pozarolniczej od 6 marca 1989 roku do 30 czerwca 1990 roku od 1 lipca do 31 lipca 1990 roku oraz od 1 maja do 30 czerwca 1991 roku i od 1 kwietnia do 30 września 1999 roku jako okresów nieudowodnionych, podczas gdy wnioskodawca odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne a organ rentowy nie występował z wnioskiem o zapłatę składek, należałoby więc uznać, że składki były uiszczone w przypisanej formie;
2. naruszanie art.233 kpc poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do błędnej oceny w zakresie wykonywania pracy w Spółdzielni Pracy, (...) w C. od 5 sierpnia 2004 roku do 31 stycznia 2009 roku w sytuacji, gdy pracodawca nie kwestionował świadectwa pracy i wyroku Sądu Okręgowego w Chełmie z dnia 7 lipca 2009 roku;
3. naruszenie art.233 kpc poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez błędne uznanie, że okoliczność braku wynagrodzenia i niedoprowadzania składek przez Spółdzielnię Pracy, (...) w C. stanowi potwierdzenie, że wnioskodawca nie świadczył pracy w okresie od 5 kwietnia 2004 roku do 31 stycznia 2009 roku, podczas gdy zgromadzone w sprawie dowody z postaci świadectwo pracy i wyrok Sądu Rejonowego potwierdzają istnienie stosunku pracy;
4. błędne ustalenie, że wnioskodawca nie wykazał okresu uprawniającego do otrzymania świadczenia, podczas gdy dokonując w sposób prawidłowy ustalania okresów stażu pracy okres ten wynosi 40 lat;
5. nieuwzględnienie przez Sąd sentencji wyroku Sądu Rejonowego z dnia 7 lipca 2009 roku w sprawie IV P 52/09 w zakresie okresu zatrudnienia wnioskodawcy
6. naruszenie prawa materialnego art.2 ust.1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie wskutek błędnego uznania, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania świadczenia, w sytuacji gdy jego staż pracy wynosi ponad 40 lat;
7. naruszenie prawa procesowego art.233 kpc poprzez naruszenie swobodnej oceny dowodów przez nieobdarzenie wiarą zeznań świadków na okoliczność świadczenia pracy w okresach nieuznanych przez ZUS.

Wnosił o zmianę wyroku poprzez przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego i zasądzenie kosztów procesu ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sprawy było ustalenie, czy wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego wymagane przez przepis art.2 ust.1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, w tym udowodnienie 40 letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic określonych w art.233 § 1 KPC. W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów z przytoczeniem ich treści i poglądów Sądu Najwyższego, przy czym ustosunkował się również do argumentacji wnioskodawcy zawartej w odwołaniu.

Odnosząc się do zarzutów apelacji dotyczących nieuznania za okres składkowy (lub nieskładkowy – żądanie takie też było zgłoszone) okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Pracy, (...) w C. od 5 sierpnia 2004 roku do 31 stycznia 2009 roku należy zwrócić uwagę, że Sąd Okręgowy miał na względzie powoływane wielokrotnie przez skarżącego świadectwo pracy wystawione na skutek wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie w sprawie IV P 52/09 i nie negował jego istnienia, jednakże ocenił ten fakt na gruncie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 roku, poz.1383). Ustawa ta w art.6 ust.1 stanowi, że okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia, co oznacza że są to okresy w których istniał obowiązek ubezpieczenia oraz opłacono wymagane składki. Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 roku, poz.963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (pracownicy), co oznacza, że w czasie trwania stosunku pracy istnieje obowiązek obciążający płatnika składek – pracodawcę do odprowadzania składek od wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia za pracę. Poza sporem pozostaje fakt, że w okresie zatrudnienia od 5 sierpnia 2014 roku do ustania tegoż zatrudnienia wnioskodawca nie świadczył pracy a pracodawca nie płacił mu wynagrodzenia, tym samym nie powstał obowiązek ubezpieczenia. Podobnie jak w przypadku urlopów bezpłatnych udzielonych przez pracodawcę, wówczas również nie istnieje obowiązek odprowadzania składek i okres taki nie jest okresem składkowym, mimo że stosunek pracy nie ustał. Nie uzyskiwał wynagrodzenia. Wśród okresów składkowych wskazanych w art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie został wymieniony okres nieświadczenia pracy (nawet przy pozostawaniu w gotowości do jej podjęcia). Okresami składkowymi są przede wszystkim okresy ubezpieczenia. Tymi zaś są w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy okresy opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek.

Podstawę uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych dla potrzeb ustalania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych stanowi art. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stanowiący w ust. 1, że przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy składkowe, o których mowa w art. 6 (pkt 1) i okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 (pkt 2). W ocenie Sądu Apelacyjnego zebrany materiał dowodowy nie pozwalał tym samym na doliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresów nieświadczenia pracy, za które wnioskodawca nie uzyskał wynagrodzenia. Ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego co do braku podstaw uznania za okresy ubezpieczenia (składkowe lub nieskładkowe) okresu nazwanej przez wnioskodawcę „gotowości do pracy”, gdy nie otrzymywał ani wynagrodzenia za pracę ani zasiłków z ubezpieczenia społecznego. Fakt, że stosunek pracy ustał dopiero z dniem 31 stycznia 2009 roku nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie o świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Skarżący domagał się również doliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresów prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 6 marca 1989 roku do 30 czerwca 1990 roku od 1 lipca do 31 lipca 1990 roku oraz od 1 maja do 30 czerwca 1991 roku i od 1 kwietnia do 30 września 1999 roku, za który nie zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne.

Z art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla płatników składek, zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe - nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie. Stosownie również do treści przepisu art. 6 ust. 2 pkt 14 lit. a ww. ustawy (dotyczącego wyłącznie jednak okresów przypadających przed dniem 15 listopada 1991 r.) za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki. Sąd I instancji prawidłowo wyjaśnił, iż taka regulacja ma swe uzasadnienie w tym, że prowadzący działalność gospodarczą byli jednocześnie płatnikami składek na własne ubezpieczenia, stąd od nich tylko zależało, czy składka została uiszczona. Tym samym możliwość zaliczenia okresów prowadzenia działalności gospodarczej do stażu pracy niezbędnego przy ustalaniu prawa do emerytury uzależniona jest od wykazania, że za okresy te zostały opłacone należne składki na ubezpieczenia społeczne. Zasadniczo chodziło więc o sam fakt opłacania składek, który w ubezpieczeniu wnioskodawcy warunkował uznanie okresu jako składkowego. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 14 lit. a

ustawy emerytalnej samo prowadzenie działalności gospodarczej bez opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (lub wykazania zwolnienia od opłacania składek) nie stanowiło okresu składkowego. Taki reżim (w relacji choćby do ubezpieczenia pracowniczego) ma swe uzasadnienie w tym, że prowadzący działalność gospodarczą byli jednocześnie płatnikami składki, stąd od nich tylko zależało czy składka została uiszczona. Również w postępowaniu o świadczenie emerytalne obowiązuje zasada, że to zainteresowany ma wykazać okres ubezpieczenia (art. 232 k.p.c.), a w tym przypadku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub zwolnienie od ich opłacania. Prowadzenie działalności bez opłacania składek, nie stanowi okresu składkowego w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym.

Wnioskodawca w toku postępowania nie zaoferował żadnych dokumentów potwierdzających fakt opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne. Powoływanie się wnioskodawcy na fakt nieprowadzenia przez organ rentowy egzekucji składek nie jest dowodem na to, że wnioskodawca składki faktycznie opłacił. Z tych względów Sąd I instancji prawidłowo nie uwzględnił wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego żadnego ze spornych okresów prowadzenia działalności gospodarczej.

Nieuwzględnienie tych okresów oznacza, że wnioskodawca nie legitymuje się 40 letnim okresem ubezpieczenia wymaganym do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego i tym samym nie spełnił przesłanki wymienionej w art.2 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 roku o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 roku, poz.170). w tej sytuacji bezzasadny jest zarzut naruszenia prawa materialnego podnoszony w apelacji.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną ocenę faktów odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy, co więcej stanowisko skarżącego nie znajduje żadnych podstaw w zebranych materiałach dowodowych.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 KPC oraz § 2 pkt 5 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015 poz.1804).